

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ ТА ЙОГО РОЛЬ У ПІДГОТОВЦІ І ПРОВЕДЕННІ ОКРЕМОГО СПОРТИВНОГО ЗАХОДУ

Божок О.А., студент

Лисенко І.А., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент

Національний університет фізичного виховання і спорту України (Київ, Україна)

У статті подано узагальнений теоретичний досвід щодо застосування сучасних технологій менеджменту в організації та підготовки спортивних змагань. Особлива увага приділяється встановленню ролі та особливостей діяльності організаційного комітету спортивних змагань у волейболі.

Ключові слова: організаційний комітет, фізкультурно-спортивні заходи, спортивні змагання, спортивне видовище, спорт, спортсмен.

Вступ. Системо-утворюючим фактором спорту є змагання, що визначають систему організації, методики і підготовки спортсменів. Спортивні змагання дозволяють оцінити дієвість організаційних і матеріально-технічних основ підготовки та відбору спортсменів, ефективність системи підготовки фахівців, результативність науково-методичного забезпечення, тощо [4]. Спортивне змагання як об'єкт управління можна розглядати лише в єдності всіх його елементів:

- матеріально-технічної бази;
- людей, які беруть в ньому участь у всіх проявах: спортсменів, менеджерів, суддів, журналістів, глядачів;
- правил, програми та культури проведення [2].

Також дослідники одноставно відзначають, що спортивне змагання – захоплююче, популярне видовище мільйонів людей і найбільш дорогий товар галузі. Тому від професійного майстерності і таланту спортивного менеджера багато в чому залежить вартість цього товару, а також формування іміджу спорту і окремих його видів.

Метою роботи є теоретичний аналіз технології діяльності, ролі та функції організаційного комітету під час організації та проведенні спортивних змагань.

Методи дослідження: вивчення та аналіз літературних джерел з проблеми дослідження (у тому числі контент-аналіз періодичної преси Інтернет сайтів) порівняльний аналіз.

Результати дослідження та їх обговорення. Вивчення спеціальних літературних джерел та нормативно-правових документів з проблеми дослідження показав, що існує багато визначень поняття спортивні змагання. Так, у Законі України «Про фізичну культуру і спорт» (2009) визначено, що спортивне змагання - захід, що проводиться організатором спортивних заходів з метою порівняння досягнень спортсменів та визначення переможців відповідно до правил спортивних змагань з видів спорту та затвердженого організатором спортивних заходів положення (регламенту) про ці змагання, що відповідає визначеним центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, вимогам.

Спортивні змагання та фізкультурно-спортивні заходи – провідна, найбільш яскрава форма функціонування фізичної культури та спорту в суспільстві. Тому, проведення спортивних змагань та масових фізкультурно-спортивних заходів складає основний напрям діяльності фізкультурних та спортивних організацій.

У ході власного дослідження було встановлено типова модель положення про змагання, має відповідати вимогам наказу Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту 06.08.2010 N 2659 «ВИМОГИ до змісту положення (регламенту) про офіційні фізкультурно-оздоровчі заходи або спортивні змагання» та містити в собі інформацію про:

1. Назву змагання, яка коротко описує вид, зміст, учасників і організацію, яка проводить змагання.
2. Мету і завдання змагання.
3. Керівництво проведенням змагання .
4. Терміни та місце проведення змагання.
5. Опис учасників змагання і умов проведення.
6. Програма заходу.
7. Безпека та підготовка місць проведення заходу.
8. Порядок визначення переможців змагань.
9. Нагородження.
10. Умови фінансування заходу та матеріального забезпечення учасників.
11. Порядок і терміни подачі заявок на участь у заході.
12. Інші умови, які забезпечують якісне проведення конкретного заходу.

Встановлено, що розроблене положення обов'язково затверджується організацією, яка проводить змагання, і завчасно розсилається всім потенційним учасникам змагання і зацікавленим організаціям і особам.

З точки зору менеджменту, на думку багатьох авторів, при організації спортивних змагань необхідно враховувати такі важливі фактори, як: класифікація спортивних змагань, їх функції, принципи, на яких будується система спортивних змагань та їх регламенти.

О. В. Почінкін (2010) пропонує традиційну технологію організації спортивного змагання (рис. 1).

Рис. 1. Традиційна технологія організації спортивного змагання

В.І. Жолдак (2003) звертає увагу на те, що фінансово-господарське забезпечення так само є вкрай важливим при проведенні змагань, оскільки передбачає: підготовку або оренду спортивних споруд, ремонт і придбання спортивного інвентарю і устаткування; забезпечення транспорту для перевезення учасників; підготовку місць для проживання учасників; організацію харчування спортсменів; виготовлення афіш, програм, квитків учасників, запрошень, протоколів, таблиць тощо; придбання грамот, дипломів, нагородних медалей, кубків, призів; придбання канцелярських товарів; оплату суддівської колегії, медичного і обслуговуючого персоналу.

Після закінчення всіх змагань, що входили в програму, складається звіт або офіційний протокол змагань, в який заносяться всі результати (включаючи результати попередніх змагань), кількість учасників (окремо чоловіків, жінок, юніорів, школярів) з вказівкою суспільства (у міжнародних змаганнях країни), які вони представляють, протести і кількість глядачів.

Основною ланкою менеджменту окремого спортивного заходу є організаційний комітет. Розміри і структура оргкомітету залежать від масштабів, рівня складності та обставини планованого змагання.

Так на міжнародному рівні, наприклад, у пляжному волейболі головним органом є Міжнародна рада з пляжного волейболу, що входить до складу FIVB, — Міжнародної федерації волейболу. Тому, оргкомітет має бути досить численним, щоб можна було розподілити обов'язки і щоб певні його співробітники не були перевантажені отриманими завданнями, і в той же час досить нечисленним для забезпечення ефективної роботи.

Оргкомітет невеликих і найбільш простих змагань може бути неформальною групою працівників, що відповідають за різні напрямки роботи.

Отже, для більших і складних змагань оргкомітет це розширена група людей з особливими обов'язками, можливо, розподілених по підкомітетам. Кожен з напрямків може бути доручений одній людині або розподілено серед кількох осіб, або доручено підкомітету, в залежності від характеру змагання і особливостей доручених завдань.

В Україні керівною організацією з пляжного волейболу є Федерація волейболу України (ФВУ). Вона входить до складу CEV і FIVB.

Висновки. Теоретичний аналіз наукових джерел показав, що одним із актуальних питань у підготовці і проведенні окремого спортивного заходу є роль організаційного комітету. Фізкультурно-спортивний захід, на думку ряду фахівців, це змагальна ігрова діяльність, учасники якої з урахуванням їх віку, статі та підготовленості мають приблизно рівні можливості домогтися перемоги в доступних їм вправах.

Основною ланкою менеджменту окремого спортивного заходу є організаційний комітет. Розміри і структура оргкомітету залежать від масштабів, рівня складності та обставини планованого змагання.

Так на міжнародному рівні у пляжному волейболі головним органом є Міжнародна рада з пляжного волейболу, що входить до складу FIVB, — Міжнародної федерації волейболу.

Оргкомітет має бути досить численним, щоб можна було розподілити обов'язки і щоб певні його співробітники не були перевантажені отриманими завданнями, і в той же час досить нечисленним для забезпечення ефективної роботи.

Оргкомітет невеликих і найбільш простих змагань може бути неформальною групою працівників, що відповідають за різні напрямки роботи.

Для більших і складних змагань оргкомітет це розширена група людей з особливими обов'язками, можливо, розподілених по підкомітетах. Кожен з напрямків може бути доручений одній людині або розподілено серед кількох осіб, або доручено підкомітету, в залежності від характеру змагання і особливостей доручених завдань.

В Україні керівною організацією з пляжного волейболу є Федерація волейболу України (ФВУ). Вона входить до складу CEV і FIVB.

Перспективи подальших досліджень полягає в узагальненні теоретичних матеріалах досліджень з проблем організації спортивних змагань, у визначенні основних засобів організаційно-педагогічних регламентацій даних заходів; визначити роль, функції та структуру організаційного комітету як основної ланки менеджменту окремого спортивного заходу, також в отриманні інформації про механізми організації спортивних змагань, основні результати можуть бути використані в процесі підготовки кадрів за професійним спрямуванням - "Менеджмент і адміністрування у спортивній діяльності".

Список використаної літератури

1. Бубка С.Н. *Современный олимпийский спорт: экономический механизм саморазвития. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2011. № 12 С. 17–24.*
2. Демчук К.Б. *Организация и проведение спортивных мероприятий: методическое пособие / Демчук К.Б., Костюкова О.Н., Болгарчук Т.М., Игнатенков В.В. Краснодар, 2010. 52 с.*
3. Жолдак В.И. *Основы менеджмента в спорте и туризме. Т.3: Технология и техника управления: учебник. М.: Советский спорт, 2003. 240 с.*
4. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 17 вересня 2009 №1724-VI [Електронний ресурс] —Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1724-17>
5. Починкин А.В. *Менеджмент в сфере физической культуры и спорта: учебное пособие. –2-е изд., доп и перераб. М.: Советский спорт, 2010. 264 с.*